Foilseacháin ó Chomhlachtaí Poiblí

1) Céard iad na foilseacháin a bhfuil dualgas ar chomhlachtaí poiblí iad a fhoilsiú go dátheangach agus go comhuaineach?
2) An féidir doiciméad a fhoilsiú go leictreonach amháin i nGaeilge agus i mBéarla faoin Acht?
3) Céard is brí le "foilsiú go comhuaineach" faoin Acht?
4) Céard é togra beartais phoiblí faoin Acht?
5) An bhfuil riachtanas ann gach ráiteas straitéise a fhoilsiú go dátheangach?
6) Nuair atá dréachtphlean forbartha aontaithe ag údarás áitiúil, an bhfuil dualgas ann an plean aontaithe a fhoilsiú go dátheangach agus go comhuaineach?

1. **Céard iad na foilseacháin a bhfuil dualgas ar chomhlachtaí poiblí iad a fhoilsiú go dátheangach agus go comhuaineach?**

Faoi alt 10 den Acht, tá dualgas ar chomhlachtaí poiblí croídhoiciméid áirithe a fhoilsiú go comhuaineach i nGaeilge agus i mBéarla. Ina measc tá:

a) Aon doiciméad ina leagtar amach tograí beartais phoiblí;
b) Aon tuarascáil bhliantúil;
c) Aon chuntais iniúchta nó ráitis airgeadais;
d) Aon ráiteas straitéise atá déanta faoi alt 5 den Acht um Bainistíocht na Seirbhíse Poiblí 1997.
e) Aon doiciméad atá forordaithe go cuí mar go bhfuil tábhacht mhór phoiblí ag baint leis.

a) Tograí beartais phoiblí
Tá dualgas ar chomhlachtaí poiblí aon doiciméad ina leagtar amach tograí beartais phoiblí a fhoilsiú go comhuaineach i ngach ceann de na teangacha oifigiúla.

Is léir go gcuimsíonn alt 10 den Acht cáipéisí ar nós seo a leanas:

- Páipéir bhána agus páipéir uaine atá eisithe ag ranna rialtais;
- Dréachtphleananna forbartha na n-údarás áitiúil;
- Aon doiciméad eile a fhoilsítear a bhaineann le beartais phoiblí agus a bhfuil tograí i leith na mbeartas poiblí sin sonraithe ann.

b) Tuarascálacha bliantúla
Caithfidh comhlachtaí poiblí aon tuarascáil bhliantúil a fhoilsiú go comhuaineach sa dá theanga oifigiúla.

- Ciallaíonn an fhoráil seo gur cheart go mbeadh an leagan Gaeilge agus an leagan Béarla faoin gclúdach céanna nó in dhá imleabhar ar leith a bheadh ar chomhchaighdeán.
- Ciallaíonn go comhuaineach go mbeadh fáil ag an am céanna ar an dá leagan, más ann dóibh.

Ní leor leagan clóite a chur ar fáil i mBéarla agus leagan leictreonach a chur ar fáil i nGaeilge. Is leor leagan leictreonach i nGaeilge, áfach, más i bhfoirm leictreonach amháin atá an leagan Béarla freisin.

c) Cuntais iniúchta nó ráitis airgeadais
Caithfidh comhlacht poiblí aon chuntas iniúchta nó ráiteas airgeadais a fhoilsiú go comhuaineach sa dá theanga oifigiúla. Baineann na critéir chéanna atá thuasluaite faoi fhoilsiú tuarascáil bhliantúil le cuntas iniúchta agus ráiteas airgeadais freisin.

d) Ráitis straitéise
Caithfidh comhlacht poiblí aon ráiteas straitéise atá déanta faoi Alt 5 den Acht um Bainistíocht na Seirbhíse Poiblí 1997 a fhoilsiú go comhuaineach sa dá theanga oifigiúla.

Ní bhaineann an dualgas seo le ráitis straitéise go ginearálta ach amháin na ráitis sin atá déanta de thoradh ar dhualgais faoin Acht um Bainistíocht na Seirbhíse Poiblí.

e) Aon doiciméid atá forordaithe
Caithfidh comhlacht poiblí aon doiciméad a fhorordaíonn an tAire Gnóthaí Pobail, Comhionannais agus Gaeltachta (i gcomhar le hAirí eile, más cuí) a fhoilsiú go comhuaineach sa dá theanga oifigiúla. Is doiciméid a mbeadh tábhacht mhór phoiblí ag baint leo atá i gceist anseo. Níl forordú déanta ag an Aire i leith aon doiciméid den chineál seo ag an bpointe seo.
Ar ais

2. **An féidir doiciméad a fhoilsiú go leictreonach amháin i nGaeilge agus i mBéarla faoin Acht?**

Is féidir cinnte fad is go gcaitear mar a chéile leis an dá theanga.
Ar ais

3. Céard is brí le "foilsiú go comhuaineach" faoin Acht?

Caithfidh comhlachtaí poiblí croídhoiciméid áirithe a fhoilsiú go comhuaineach sa dá theanga oifigiúla.

- Ciallaíonn an fhoráil seo gur cheart go mbeadh an leagan Gaeilge agus an leagan Béarla den doiciméad faoin gclúdach céanna nó in dhá imleabhar ar leith a bheadh ar chomhchaighdeán.
- Ciallaíonn go comhuaineach go mbeadh fáil ag an am céanna ar an dá leagan, más ann dóibh.

Ní leor leagan clóite a chur ar fáil i mBéarla agus leagan leictreonach a chur ar fáil i nGaeilge. Is leor leagan leictreonach i nGaeilge, áfach, más i bhfoirm leictreonach amháin atá an leagan Béarla freisin.
Ar ais

4. Céard é togra beartais phoiblí faoin Acht?

Is léir go gcuimsíonn tograí beartais phoiblí faoi alt 10 den Acht cáipéisí ar nós seo a leanas:

- Páipéir bhána agus páipéir uaine atá eisithe ag Ranna Rialtais;
- Dréachtphleananna forbartha na n-údarás áitiúil;
- Aon doiciméad eile a fhoilsítear a bhaineann le beartais phoiblí agus a bhfuil tograí i leith na mbeartas poiblí sin sonraithe ann.

Agus comhlacht poiblí ag iarraidh cinneadh a dhéanamh maidir le cibé an dtagann doiciméad faoin gceannteideal seo nó nach dtagann agus an bhfuil riachtanas ann, dá bhrí sin, é a fhoilsiú go dátheangach, ba cheart aghaidh a thabhairt ar na ceisteanna seo a leanas:

a) An bhfuil an doiciméad déanta ag nó faoi údarás comhlachta phoiblí atá faoi scáth Acht na dTeangacha Oifigiúla?

b) An bhfuil an doiciméad le foilsiú? Toisc nach dtugtar sainmhíniú ar an bhfocal "foilsithe" sa reachtaíocht seo, tógann sé a ghnáthbhrí. I bhfocail eile, an mbeidh an doiciméad seo ar fáil don phobal?

c) An bhfuil "tograí beartais phoiblí" sa doiciméad? Arís ní thugtar sainmhíniú ar na focail sin san Acht agus mar sin tógann siad a ngnáthmhíniú. Is cosúil go n-áirítear doiciméid chomhairliúcháin anseo, ina measc páipéir bhána agus uaine chomh maith le dréachtphleananna forbartha na n-údarás áitiúil, ach gan a bheith teoranta dóibh sin, ina gcuirtear tograí maidir le polasaí poiblí i láthair lena meas agus go bhfuil seans ann go gcuirfear nó nach gcuirfear i bhfeidhm iad.

Más féidir freagra dearfach a thabhairt ar na trí cheist thuasluaite, is mó seans atá ann ná a mhalairt go dtagann an doiciméad atá faoi chaibidil faoi théarmaí Alt 10(a) den Acht agus gur gá é a fhoilsiú go comhuaineach i ngach ceann de na teangacha oifigiúla.

Má thugtar freagra diúltach ar aon cheann de na trí cheist thuasluaite, is mó seans atá ann ná a mhalairt nach dtagann an doiciméad faoi théarmaí Alt 10(a) den Acht. Dá bhrí sin, ní bheadh dualgas reachtúil é a fhoilsiú go comhuaineach i ngach ceann de na teangacha oifigiúla faoin bhfo-alt seo den Acht.

Ar ais

5. **An bhfuil riachtanas ann gach ráiteas straitéise a fhoilsiú go dátheangach?**

Caithfidh comhlacht poiblí aon ráiteas straitéise atá déanta faoi alt 5 den Acht um Bainistíocht na Seirbhíse Poiblí 1997 a fhoilsiú go comhuaineach sa dá theanga oifigiúla.

Ní bhaineann an dualgas seo le ráitis straitéise go ginearálta ach leis na ráitis sin atá déanta de thoradh ar dhualgais faoin Acht um Bainistíocht na Seirbhíse Poiblí amháin.
Ar ais

6. **Nuair atá dréachtphlean forbartha aontaithe ag údarás áitiúil, an bhfuil dualgas ann an plean aontaithe a fhoilsiú go dátheangach agus go comhuaineach?**

Ós rud é go bhfuil dualgas faoi alt 10 den Acht an dréachtphlean forbartha a fhoilsiú go dátheangach agus go comhuaineach, luíonn sé le réasún gur chóir go mbeadh an plean aontaithe ar fáil sa dá theanga oifigiúla cé go mbaineann an dualgas docht reachtúil leis an bpróiseas comhairliúcháin.
Ar ais